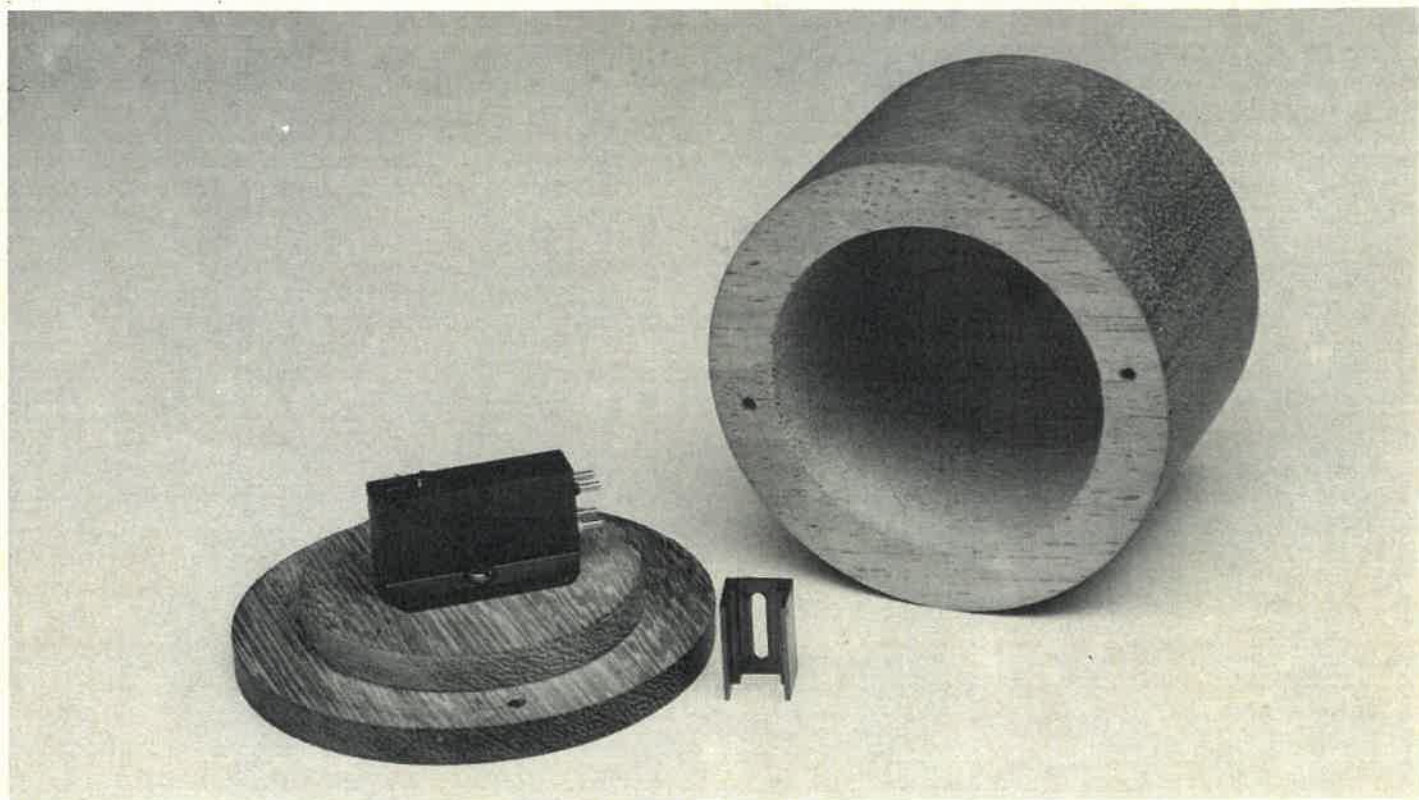

Test: Keseki pick-up

Keseki pick-up'en fra Japan må være af meget ny dato som seriefremstillet produkt. Vi havde kun hørt om den sporadisk i engelsk fagpresses nyhedsspalter, da den kom os i hænde som testobjekt leveret ved High-Fire Aps.

Savnet af datablad eller produktbeskrivelse i nærværende stund gør det således ikke muligt for os at beskrive den i enkeltheder, om evt. filosofi, der måtte ligge bag konstruktionen samt om hvem der måtte være mesteren for dette kvalitetsprodukt.

Selvom Keseki MC pick-up'en er indfattet i blåt "overtøj", så har dens fysiske udformning, på linie med den i november 81 testede, sorte Koetsu, flere ydre lighedspunkter med Supex' 900 serie. Med det blotte øje kan man også slå fast, at om ikke andet, så har Mr. Sugano (Koetsu'ens konstruktør og manden bag Keseki pick-up'en), fået leveret nålearmen & diamanten samme steds fra — der er ingen egentlig forskel at skue, end ikke i den måde diamanten er limet på. Men ophænget virker forskelligt: det er ret stift på Koetsu'en og meget blødere på Keseki'en og alligevel vel dæmpet.

Lytteindtryk

For at starte med klangbalancen som indbegrebet af styrkeforholdet mellem toppen, mellemtone og bunden, så forekom-

mer den på Keseki subjektivt at hælde en streg mod toppen, så den som helhed fremstår som lidt lysere eller slankere end eksempelvis Koetsu Blæk. Denne iagttagelse ligger helt på linie med frekvenskurverne målt med et glidende signal for de to pick-up'er.

Men musiksignalernes mere impulsberoende natur og kompleksitet afslører to hørbare resonansfænomener på Keseki: en betoning i 5-10 kHz området, som navnlig kommer for dagen ved opstarten på instrumentanslagene, og en lettere betoning omkring 400 Hz.

Førstnævnte betoning, der udmærket kan hænge sammen med de i separationskurven iagttagede resonansspidser ved 5 og 8 kHz, kommer tydeligst for dagen ved højfrekvensdominerede instrumenter som fløjte, violin og flere slagtojs. Kombineret med Keseki pick-up'ens meget tørre, lidt lukkede top bliver disse højfrekvensdominerede instrumenter tydeligt fokuserede i den akustiske helhed, og det gælder til en vis grad også guitar, harpe og sopranstemmer. Men hvad værre er, i opstarten på meget kraftige, komplicerede musikafsnit domineret af ovennævnte "lyse" instrumenter præges gengivelsen fra Keseki af en forbigående, aggressiv karakter, der kan være trættende i længden.

Når man betænker, at et tilsvarende iagttaget resonansfænomen på separations-

Keseki pick-up'en leveres i en smukt forarbejdet trææske, men ledsages ikke af andet tilbehør end en nålebeskytter i samme blå metalfinish som selve pick-up huset.

kurven på Koetsu Black (november 81) eller Supex 1000 & Linn Asak ved tidligere tests subjektivt afstedkom alene en ringende klangforvanskning af de pågældende instrumenter, kan man gå hen og mistænke Keseki for enten mangelfuld sporing eller aftastning i samme forbindelse som årsagen til den observerede aggressivitet ved gengivelsen af de "lyse" instrumenter, samtidig med at de altså i anslagsøjeblikket bliver revet ud af den akustiske helhed helt frem i perspektivet. Men gentagne lytteforsøg med kraftige kontra svagere afsnit, og komplekse passager kontra soloinstrumenter synes at afkræfte denne antagelse om sammenhængen, der fører til den aggressive eller anmasende tendens ved Keseki pick-up'en. Den manifesterer sig trods alt på en mere glidende eller "snigende" måde, end når en pick-up med for lidt nåletryk må kapitulere overfor de kraftigste musikafsnit eller eksempelvis en gammeldags sfærisk diamant afstedkommer en tydeligt hørbar pinch-effekt i kraftige strygersekvenser i inderrillerne. Keseki'ens aggressive tenden-

ser hænger efter lytteholdets opfattelse altså snarere sammen med den art interne resonanser, som symptomatisk røbes ved de nævnte resonansspidser på separationskurven.

Det andet foromtalt, subjektivt observerede resonansfænomen ved Keseki pick-up'en omkring de 400 Hz kan i og for sig hilses velkommen som modvægt til den generelt lyse eller "slanke" klangbalance. Kun når det fulde symfoniorkesters cellogruppe, de dybeste blæsere samt mørke mandsstemmer kommer kraftigt i fokus, fremtræder de hørbart mere sonore end resten af besætningen. Et mindre distraktionsfænomen, der bringer lignende forhold ved FR 201 i erindring.

Men i modsætning til denne, så er Keseki helt suveræn i de allerdybeste oktaver: Den kan i praksis forliges med enhver nok så udæmpet tonearm, idet der til enhver tid er alt, hvad der måtte kræves af detaljer, men ingen hørbare resonanser i de stationære eller bevægelige dele, der måtte medvirke til kunstig understregning af det helt dybe leje. På dette felt bringer Keseki pick-up'en det positive fra Denon 303 og 305 i erindring, hvor en kontrabas klart fremstår som et strenginstrument behandlet med en bue samt en tilhørende resonanskasse, der ophører med al "rumlen" eller "grynten", når musikeren har løftet buen op.

Med hensyn til de fundamentale, musikalske egenskaber i mellemtonen var der bred enighed i lyttepanelet om, at Keseki her er i referencelasse. Den forekommer særdeles åben, super-transparent og med upåklageligt stereoperspektiv på langs som på tværs, medens den med hensyn til identifikationen af ambiente på optagelserne må se sig overgået af Audio Note IO. Keseki er på dette felt ikke ulig Koetsu Black: begge har en evne til at "skære instrumentlydene ud i pap", Koetsu'en ganske vist mere brilliant eller sonor end Keseki, hvorfor sidstnævnte ved direkte sammenligning kan virke en streg mere analytisk. Hvorimod Audio Note IO og for så vidt også den mindre detaljerede Audio Note Soara begge til stadighed fastholder den samlede akustik og dermed helhedsindtrykket på optagelserne, så man i højere grad har en fornemmelse af selv at være til stede.

Ved udpræget rytmiske kompositioner, musikgenren underordnet, blev det tillige

observeret, at Keseki på flere måder bringer Decca og Dynavector Karat konstruktionerne i erindring, når det gælder den helt uanstrengte, "vægtløse" reproduktion af kraftige slagtojssekvenser med pauker, trommer, bækkener, m.fl. Keseki-ens ekspansionsvillighed i eksplosive tutti-passager er imponerende.

Der blev under lytte testen ikke iagttaget nævneværdige handikap ved Keseki, når opgaven gjaldt at spore "tunge" basdominerede musikafsnit, sådan som målingerne ellers kunne indikere. Nok er Keseki ikke en konstruktion, der som eksempelvis Denon 303 & 305 eller Dynavector Karat går uanfægtet med på en spøg som 1812 Ouverturen på Telarc eller Berlioz' Te Deum på Philips o.l., men den synes i praksis at klare det brede udsnit af de kraftigst skårne klassiske og beatindspilninger ved 2 grams nåletryk.

Kommentarer til målingerne

Det langsomme sweep fra 5 Hz til 20 Hz er helt usædvanlig lineært på grund af god indre dæmpning i nåleophænget. Armresonansen er ca. 6 Hz i Lustre-armen.

I den anden ende af frekvensområdet peak'er pick-up'en 3-5 dB ved 30 kHz i JVC testpladens yderriller, mens outputet er 5-6 dB nede ved 20 kHz, målt i pladens inderriller. Ud over den fundamentale resonans ved 30 kHz er der tegn på yderligere en ved 45 kHz, som det også ses på kanalseparationskurven.

Af kanalseparationen fremgår det tillige, at der ved 5 kHz og 8 kHz er et eller andet i pick-up'ens indre, der går i resonans. Vi gætter på, at det er det efterhånden klassiske problem med tilledningerne til selve spolerne, der ikke er tilstrækkelig fastgjort.

Pick-up'ens sporingsevne er ikke helt i top. Allerede ved 60 μ var der problemer med 2 g nåletryk, og ved 90 μ nægtede pick-up'en helt at blive i rillen, selv ved 2,5 g. I denne henseende lever konstruktionen ikke helt op til dagens standard for MC pick-up'er, hvor adskillige efterhånden sporer 90 μ rent.

Udgangsspændingen målt til 0,8 mV ved 10 cm/s, 45° og impedansen er 4 ohm.

Konklusion

Uanset, hvad der måtte være den reelle årsag til, at Keseki pick-up'en afstedkommer nogle for øret ubudne, aggressive tenden-

ser ved transientopstarter til kraftige, højfrekvensdominerede musikafsnit, så synes dette at være konstruktionens eneste notoriske svaghed. Den er generelt i referencelasse, hvad mellemtonkvaliteter angår, og fører an i feltet, hvad impulstroverdighed i subbasområdet angår.

Indtil Keseki's ingeniør(er) får elimineret de resonansspidser, der tydeligt røbes ved separationskurven og som antagelig medvirker til ovennævnte aggressive tendenser, må vi således med forbehold råde liebhavere til musikgenrer baseret udelukkende på akustiske instrumenter til individuel afprøvning af denne ellers lovende MC pick-up før købet. Gælder det derimod slagkraftig beat- og rockmusik, ikke mindst når der benyttes højtaler konstruktioner som JBL, Cervin-Vega, Jamo og andre "højtråbende" disco-boxe, vil Keseki's en uhæmmede strøm af alle detaljer og en aperioditet i bunden nær det fuldkomne kunne være så gode kort på hånden, at prisen på ca. 3.500,- kr. vil vise sig at være måske endog særdeles favorabel.

Import:

KRIS

Michael Madsen

Vi håber

at alle vore læsere vil nyde den forestående sommerferie i lige så høj grad, som vi vil gøre det. "high fidelity" er på gaden igen d. 1. august med det store dobbelt-nummer, der naturligvis rummer mange spændende ting.

Vi tester f.eks. nogle interessante effektforstærkere — Mark Levinson ML-3, FM Acoustics 600A og Yamaha M2. En amerikansk, en europæisk og en japansk — er der principielle forskelle i konstruktionen og i måden at formidle musik på?

Vi regner med at påbegynde en omfattende test af diskantenheder — billige såvel som dyre.

Vi prøver en spændende højttaler fra AR: 90'eren.

Og vi har været på besøg i Danmarks Radio for at kigge på de helt moderne faciliteter, man netop har taget i brug. Plus, blandt meget andet, afslutningen på udstillingsrapporten fra Paris: de alternative udstillinger med spændende udstyr og god lyd.

God fornøjelse — med ferien såvel som med "high fidelity".

